

N:o 36.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående anvisande af anslag till godtgörande af bergarelön för monitorn Thordön; gifven Stockholms slott den 23 mars 1888.

Kongl. Maj:t vill, under åberopande af bilagda utdrag af det inför Kongl. Maj:t i statsrådet denna dag hållna protokoll öfver sjöförsvarsärenden, i nåder föreslå Riksdagen:

att till ersättande af den för monitorn Thordön utbetalta bergarelön med ränta och de af tvisten om bergarelönens belopp föranledda kostnader, på extra stat för år 1889 anvisa ett anslag af 83,436 kronor 75 öre.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas det utskott, till hvars behandling frågan varder af Riksdagen hänskjuten; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. v. Otter.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den
23 mars 1888.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre BILDT,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
friherre VON OTTER,
VON KRUSENSTJERNA,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN, och
LÖNEGREN.

Departementschefen, statsrådet friherre von Otter, föredrog i
underdånighet:

I:o.

Marinförvaltningens underdåniga skrifvelse den 16 december 1887,
angående godtgörelse af kostnader i anledning af monitorn Thordöns
bergning, samt yttrade derefter:

»Uti statsrådsprotokollet den 12 januari 1885 i fråga om reglerin-
gen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1886 an-
förde jag, hurusom monitorn Thordön under öfningsexpedition år 1883
drabbats af sjöolycka genom grundstötning å Rimö flaggrund i Öster-
götlands skärgård samt att, sedan angående ifrågavarande sjöskada

undersökning vid krigsrätt egt rum och åtal anhängiggjorts emot fartygets chef, kommandörkaptenen A. C. Schönmeyr, hvilken genom Kongl. Maj:ts utslag den 23 juli 1884 blifvit för härvid begångna tjänsteförseelser ådömd disciplinstraff, men icke kunnat kännas skyldig gälda skada eller kostnad, som genom hans ifrågavarande förseelser tillskyndats kronan, Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 21 december 1883 anbefalt marinförvaltningen att af omhänderhafvande medel utbetala till bergnings- och dykeribolaget Neptun för Thordöns bergning 30,000 kronor, hvilket belopp marinförvaltningen utanordnat, men bolaget under anspråk på högre bergarelön icke velat lyfta, innan bergarelönen blifvit af domstol bestämd; och hemstälde jag, med anledning af marinförvaltningens förslag om äskande hos Riksdagen af extra anslag för år 1886 af 50,000 kronor, deraf 30,000 kronor för bergningen af Thordön och 20,000 kronor för ersättande af dels Thordöns och dels kanonbåten Skulds genom ombordläggning erhållna sjöskada, att, då det icke syntes mig lämpligt att, innan det blifvit i vederbörlig ordning bestämdt, huru mycket kronan skulle betala såsom bergarelön för monitorn Thordön, begära något anslagsbelopp härtill för att derefter möjligen hos en kommande Riksdag behöfva göra framställning om ytterligare anslag för samma ändamål, Eders Kongl. Maj:t då ville af Riksdagen begära allenast det till ersättning af sjöskadan å monitorn Thordön och kanonbåten Skuld erforderliga belopp 19,825 kronor. Denna min underdåniga framställan blef af Eders Kongl. Maj:t gillad och det begärda beloppet af Riksdagen på extra stat för år 1886 anvisadt.

Sedan dykeribolaget Neptun härefter till Stockholms rådstufvurätt instämt Kongl. Maj:t och kronan med påstående att rådstufvurätten måtte bestämma den bergarelön, som lagligen kunde tillkomma bolaget för den utförda bergningen af monitorn Thordön och dess utrustning samt förpligta Kongl. Maj:t och kronan att till bolaget utgifva det belopp, som sålunda blefve såsom bergarelön bestämdt jemte ränta derå äfvensom godtgörelse för rättegångskostnaden, har rådstufvurätten, der bolaget såsom bergarelön under rättegången gjort anspråk på 100,000 kronor, genom dom den 7 juli 1885 på anförda skäl med åberopande af 181 § sjölagen bestämt att omstämda bergarelönen, deri inberäknad ersättning för bergnings- och dykeribolaget Neptuns alla kostnader och förluster i och för bergningen, skulle utgå med sjuttiofem tusen kronor, hvilket belopp det ålåge Kongl. Maj:t och kronan att till bolaget genast utgifva tillika med fem procent årlig ränta derå från stämningdagen den 15 oktober 1884 tills betalning skedde; hvar-

jemte Kongl. Maj:t och kronan förpligtats ersätta bolaget dess utgifter å rättegången med 1,300 kronor jemte beloppet af lösen för rättens protokoll i saken; och har Svea hofrätt, der så väl bolaget som Kongl. Maj:t och kronan efter vad fullföljt talan, enligt dom den 3 december 1886 ej funnit skäl att göra annan ändring i rådstufvurättens dom än att Kongl. Maj:t och kronan hade att erlægga af rådstufvurätten stadgad fem procent årlig ränta allenast å fyratiofemtusen kronor, eller det belopp, hvarmed den stadgade bergarelönen öfversteg de 30,000 kronor, som bolaget erbjudits att hos marinförvaltningen lyfta.

Hofrättens dom sökte kronans ombud att få Kongl. Maj:ts pröfning uderställa, men sedan hofrätten i anledning deraf föreskrifvit, bland annat, att Kongl. Maj:t och kronan åläge att till fullgörande af domen hos öfverståthållareembetets kansli eller i taka händer nedsätta ej mindre Kongl. Maj:t och kronan till utgifvande ådömda 75,000 kronor jemte fem procent årlig ränta å 45,000 kronor från den 15 oktober 1884 till dess nedsättning skedde än äfven den vederparten tillerkända, till siffran bestämde ersättning 1,300 kronor, samt att hvad sålunda vore föreskrifvet borde fullgöras och bevis derom till hofrätten ingifvas inom den tid parterna skulle hos Kongl. Maj:t sig inställa eller den 3 januari 1887, så har hofrätten, vid pröfning af de iugifna prästanda och efter mot desamma af vederparten gjord anmärkning, genom beslut den 7 januari 1887 förklarar, att hofrätten, som icke kunde emot bolagets bestridande fästa afseende å det samma dag och således först efter inställelsedagen hos Kongl. Maj:t ingifna bevis — derom att kronans ombud verkligen den 28 december och icke såsom det förut företedda protokollsutdraget från öfverståthållareembetets kansli syntes gifva vid handen den 29 december verkställt den föreskrifna nedsättningen — ansåge revisionssökanden icke hafva inom af hofrätten i dess revisionsutslag bestämde tid styrkt annat förhållande än att nedsättningen af Kongl. Maj:t och kronan till utgifvande ådömda 45,000 kronor jemte ränta och rättegångskostnadsersättning 1,300 kronor egt rum hos öfverståthållareembetets kansli den 29 i nämnda månad, samt att, då med beräkning af fem procent ränta å 45,000 kronor, från den 15 oktober 1884 till berörda den 29 december, beloppet af de medel, som då skolat nedsättas, rätteligen utgjort femtioett tusen tvåhundra sextiotvå kronor 50 öre, men sökanden nedsatt allenast femtioett tusen tvåhundra femtiosex kronor 25 öre, hofrätten funne det icke kunna tillåtas sökanden att saken hos Kongl. Maj:t fullfölja; och har Kongl. Maj:ts högsta domstol, der kronans ombud öfver detta hofrättens beslut besvärat sig, genom utslag den 27 oktober 1887 förklarar skäl ej vara anfördt, som kunde verka ändring i hofrättens ofvan omförmälda den 7 januari 1887

meddelade beslut, i följd hvaraf hvad kronoombudet för vinnande af ändring i hofrättens dom anfört icke kunde till pröfning upptagas.

Med öfverlemnande af en från kronans ombud, advokatfiskalen hos marinförvaltningen J. A. Nelander, afgifven redogörelse beträffande anledningen till hofrättens beslut af den 7 januari 1887, hvilken redogörelse marinförvaltningen icke ansett föranleda till annan åtgärd än att densamma jemte bilagor bort till Eders Kongl. Maj:t öfverlemnas, har marinförvaltningen tillkännagifvit att, sedan utgången af rättegången blifvit under den 23 sistlidne november af kronans ombud anmäld, förvaltningen, till undvikande af ytterligare ränteförlust för kronan, utan att afvakta Eders Kongl. Maj:t:s nådiga föreskrift i ämnet, under den 2 december med omhänderhafvande medel verkställt slutliqvid till bolaget af dess fordran med 53,436 kronor 75 öre; samt, då vidare utgifter i denna sak icke vore att motse och för godtgörande af dem, som marinförvaltningen med omhänderhafvande medel förskjutit, tillhoppa åttiotretusen fyrahundratrettiosex kronor 75 öre, extra anslag syntes böra af Riksdagen äskas, hemställt

dels att Eders Kongl. Maj:t täcktes godkänna den af marinförvaltningen vidtagna åtgärd, att, utan afvaktande af nådig föreskrift, verkställa slutliqvid till bergnings- och dykeribolaget Neptun af bolagets fordran hos Eders Kongl. Maj:t och kronan i anledning af bergningen af monitorn Thordön,

dels att Eders Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen till ersättande af kostnaderna i anledningen af bergningen äska ett extra ordinarie anslag af 83,436 kronor 75 öre.

Med anledning häraf och då kronan genom laga kraft vunnet utslag förpligtats att till bergnings- och dykeribolaget Neptun utgifva de af marinförvaltningen utbetalda belopp, får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af den af marinförvaltningen vidtagna åtgärd att af omhänderhafvande medel verkställa slutliqvid med bolaget, ville till innevarande Riksdag aflåta nådig proposition med begäran,

att Riksdagen, till ersättande af den för monitorn Thordön utbetalta bergarelön med ränta och de af tvisten om bergarelörens belopp föranledda kostnader, ville på extra stat för år 1889 anvisa ett anslag af 83,436 kronor 75 öre.»

Hvad departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, uppå tillstyrkan af

statsrådets öfrige ledamöter, i nåder gilla och bifalla;
och skulle proposition i ämnet af den lydelse, Bil. A
till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:
Aug. Liljesköld.